

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBOS
SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SKYRIUS**

Vytauto Didžiojo a. 10-3, LT-39149 Pasvalys, tel. (8 451) 52 332, el. p. mokytojusvietimas@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 300046495

**MOKYKLŲ VADOVŲ, JŲ PAVADUOTOJŲ UGDYMIUI, UGDYMĄ ORGANIZUOJANČIŲ
SKYRIŲ VEDĖJŲ, MOKYTOJŲ, PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ
PROFESINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO PROGRAMA**

40 val.

1. Programos teikėjas

1.1. Programos teikėjo rekvizitai (pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, faksas, el. paštas)	Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnyba, kodas 300046495, Suaugusiųjų švietimo skyrius, Vytauto Didžiojo a. 10-3, LT-39149 Pasvalys, tel./faks. (8-451) 52332, el. p. mokytojusvietimas@gmail.com
--	--

2. Programos pavadinimas

Bendradarbiavimo strategijos – įtraukiantysis mokymas(is) mokinio pažangai pasiekti

3. Programos rengėjas(-ai)

Vaškų gimnazijos lyderių grupė: Jurgita Vaitiekūnienė, direktorės pavaduotoja ugdymui; Kristina Prakopienė, specialioji pedagogė-logopedė; Nida Butėnienė, matematikos mokytoja; Rita Čypienė, lietuvių kalbos ir literatūros, rusų kalbos mokytoja.
Konsultavo Danutė Morkūnienė, Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnybos Suaugusiųjų švietimo skyriaus vedėja.

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, Gerosios mokyklos koncepcija skatina kokybišką švietimą, o jo sėkmę – vertinti asmenybės augimą atskleidžiančiais mokymosi rezultatais. Vaškų gimnazija, išsikėlusį tikslą pagerinti mokinių pasiekimus, dalyvauja Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamame projekte Nr. 09.2.1-ESFA-V-719-01-0001. Gimnazijos bendruomenė yra numačiusi tobulinti mokinių mokymo(si) bendradarbiaujant strategijas, mokymo(si) diferencijavimą, kas turės įtakos ir kitų sąryšyje esančių ir mokinių pažangą lemiančių veiksnių teigiamam poveikiui. Anot Andreas Helmke, pamokos proceso kokybė lemia pamokos sėkmę. Tačiau „norint, kad mokymasis bendradarbiaujant pasiektų tikrąjį savo veiksmingumo laipsnį, jis turi peraugti į mokymosi kultūrą. Tam nepakanka kartkartėmis taikyti mokymosi bendradarbiaujant metodus, reikia iš pagrindų pertvarkyti pamoką...“ (Bruning, L.; Saum T. Mokymasis bendradarbiaujant). Todėl ši programa orientuota į kolegų mokytojų kokybiškos pamokos bendrakūrą, kai mokinių mokymui(si) naudojamos įvairios bendradarbiavimo taktikos.

Atnaujinamose Bendrosiose programose pasirinkta nauja kryptis – kompetencijomis grįsto ugdymo plėtojimas, o vadovaujantis konstruktyvizmo principu, tai yra žinių ir naujos informacijos susiejimu su patirtimi, grindžiamas šiuolaikinės didaktikos viena iš nuostatų – mokymas(is) grindžiamas bendradarbiavimu, kai besimokantieji bendradarbiaudami kuria naujas koncepcijas, įgyja naujų gebėjimų, susitelkia, gerina kiekvieno mokinio supratimą, skatina pastangas, kartu įveikia problemas, didina sprendimų kūrybiškumą ir kokybę. Asmenybės branda pasiekama per socialumą, kurio esminė nuostata – kuo daugiau bendrauji, tuo daugiau išmoksi. Bendradarbiavimo kultūros auginimu sieksime pamokos kokybės ir kiekvieno mokinio emocinio sėkmės patyrimo, kuris jį vestų link pažangos ir

pasiekimų gerinimo.

Bendradarbiaudami palankioje aplinkoje formuosime mokinių pažinimo įgūdžius, kad socialiniai ir emociniai mokymosi gebėjimai taptų vis svarbesni. Per projekto vykdymo laikotarpį, ugdydami mokinių bendradarbiavimo gebėjimus, padėsime mokiniams susikurti teigiamą nuostatą į mokymąsi, pagerės pasiekimai ir pažanga.

2019 m. apklausos ir Mokytojo savianalizės duomenimis dalis gimnazijos mokytojų įvardina, kad trūksta nuoseklaus ir sisteminio kolegų bendradarbiavimo, pasisako už praktinių seminarų, praktinių kolegialių mokymų organizavimą. Išorės auditorių vertinimu gimnazija turėtų išnaudoti mokytojų metodininkų, praktikų potencialą.

Programa „Bendradarbiavimo strategijos – įtraukiantysis mokymas(is) mokinio pažangai pasiekti“ plėtos mokytojų profesines kompetencijas, mokymosi kultūrą. Vaškų gimnazijai ji yra aktuali ir savalaikė.

5. Programos tikslas

Įtraukiant į pamokas bendradarbiavimo strategijas, tobulinti mokinių gebėjimą kurti, stiprinti ir įtvirtinti bendradarbiavimo kultūrą, pagerinsiančią mokinių individualią pažangą ir akademinius pasiekimus.

6. Programos uždaviniai

1. Supažindinti bendruomenę su bendradarbiavimo pamokoje samprata, bendradarbiavimo esminiais bruožais, pristatant mokymosi bendradarbiaujant modelį.
2. Studijuoti ir praktiškai taikyti bendradarbiavimo strategijas diferencijuotam, individualizuotam ir personalizuotam ugdymui/si.
3. Įgyti planavimo ir mokinių mokymą(si) bendradarbiaujant organizavimo žinių ir gebėjimų: kaip formuluoti mokinio sėkmės kriterijus, taikyti formuojamąjį vertinimą, įsivertinimą.
4. Mokymo/si procese taikyti įvairias pagalbos formas.

7. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė.

Eil. Nr.	Tema	Teorija	Pratybos	Savarankiškas darbas	Iš viso	Metodai
1.	Švietimo kaitos kontekstas ir bendradarbiavimo reikšmingumas besimokančiai visuomenei					
1.1.	Besimokančiųjų sąveikos modelis – bendradarbiavimas. Mokymo(si) bendradarbiaujant sąvoka, esminiai principai. Mokymo(si) bendradarbiaujant aktualumas.	15 min.	30 min.	0	45 min.	Atvejų pristatymas, duomenų nagrinėjimas, analizė, diskusijos praktinės užduotys.
1.2.	Bendradarbiavimas pamokoje kaip sistema, jo organizavimo esminiai principai, nuostatos, aplinka, technikos.	15 min.	1 val.	0	1 val. 15 min.	
1.3.	Pedagogo ir mokinio atsakomybių persiskirstymas. Mokymosi elgsena taikant mokymąsi	15 min.	45 min.	30 min.	1 val. 30 min.	

	bendradarbiaujant. Teigiama tarpusavio priklausomybė dirbant grupėje.					
1.4.	Individualių mokymosi tikslų nustatymas besimokančiųjų sąveikos modelyje- bendradarbiavime. Užduotys, skatinančios individualumo ir bendradarbiavimo integralumą.	15 min.	45 min.	0	1	
1.5.	Kaip pamokoje taikant bendradarbiavimo strategijas realizuojamas kompetencijomis grįstas ugdymo turinys (atnaujintos Bendrosios programos).	30 min.	15 min.	0	45 min.	
1.6.	Savarankiško darbo užduoties pristatymas ir aptarimas.	15 min.	0	30 min.	45 min.	
	Iš viso:	1 val. 45 min.	3 val. 15 min.	1 val.	6 val.	
Refleksija (nuotoliniu būdu, <i>kito</i> užsiėmimo metu ir kt. būdais) 4 val.						
2.	Mokinių mokymas(is) bendradarbiaujant, į ugdymo procesą įtraukiant diferencijavimą, individualizavimą ir personalizavimą					
2.1.	Pamokos uždavinio ir sėkmės kriterijų dermė su įsi/vertinimu.	1 val.	30 min.	30 min.	2 val.	Paskaita, diskusija, savarankiško darbo
2.2.	Taisyklės. Susitarimų mokant(is) bendradarbiavimo metodais svarba. Susitarimų pavyzdžiai. Įprastinės ir bendradarbiaujančios grupės skirtumai. Bendradarbiavimo grupių kūrimo principai: diferencijavimas, individualizavimas ir personalizavimas pagal skirtingus ugdymo poreikius, skirtingus mokymosi pasiekimus, mokymosi tempą, skirtingus	1 val. 15 min.	30 min.	30 min.	2 val. 15 min.	užduotys, jų atlikimo pristatymas, aptarimas ir įsivertinimas

	interesus. Kaip mokinius suskirstyti poromis ir grupėmis?					
2.3.	Sėkmės kriterijai besimokančiųjų sąveikai: kaip mokiniai sužinos, ar pasiekiau, kaip mokytojas sužinos, ar mokiniai išmoko? Formuojamasis vertinimas. Darbų, atliktų grupėje, vertinimas, vertinimo būdai.	15 min.	30 min.	15 min.	1 val.	
2.4.	Kaip planuoti mokymosi veiklą ir kokių veiksmų imtis, kad pasisektų? Grįžtamasis ryšys, kuris skatina tolesnį mokymąsi.	15 min.	1 val.	0	1 val. 15 min.	
2.5.	Savarankiško darbo užduoties pristatymas ir aptarimas	15 min.	15 min.	0	15 min.	
	Iš viso:	3 val.	2 val. 45 min.	1 val. 15 min.	7 val.	
Refleksija (nuotoliniu būdu, kito užsiėmimo metu ir kt. būdais) 3 val.						
3.	Bendradarbiavimo metodai, skatinantys aktyvų mokinių mokymą(si)					
3.1.	Pamokos planavimas. Priemonių parengimas. Užduočių struktūrizavimas. Kaip tinkamai parinkti bendradarbiavimo metodą? Projektai.	1 val. 30 min.	30 min.	0	2 val.	Paskaita, diskusija, atvejo analizė, savarankiško darbo užduotys, jų atlikimo pristatymas, aptarimas ir įsivertinimas.
3.2.	Taktikos, kai reikia mažai pasiruošimo ir priemonių. Skaityk ir klausyk. Karuselė. Sniego gniūžtė. Galvok–aptark–dalinkis. Kampai.	1 val. 30 min.	1 val. 30 min.	1 val.	4 val.	
3.3	Taktikos, kai reikia daugiau pasiruošimo ir priemonių. Spendimai. Mokinių pristatymai. Dėlionė. Kontraversija. Devynbriaunis deimantas.	1 val. 30 min.	1 val. 30 min.	1 val.	4 val.	
3.4.	Metodai darbui porose (savanorystės metodas, Savaitės draugas, Durstinys, Padėkliukas, Voratinklio metodas, Teksto skaitymas ir suvokimas porose, Trijų žingsnių interviu, pagal mokymosi lygius)	2 val. 45 min.	3 val.	1 val. 15 min.	7 val.	

3.5.	Savarankiško darbo užduoties pristatymas ir aptarimas	15 min.	15 min.	0	30 min.	
	Iš viso:	7 val. 30 min.	6 val. 45 min.	3 val. 15 min.	17 val. 30 min.	
Refleksija (nuotoliniu būdu, kito užsiėmimo metu ir kt. būdais) 2 val. 30 min.						
	Iš viso:	12 val. 15 min.	12 val. 45 min.	5 val. 30 min.	30 val. 30 min.	
Iš viso: Refleksija (nuotoliniu būdu, kito užsiėmimo metu ir kt. būdais) 9 val. 30 min.						
	Iš viso:				40 val.	

8. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

8.1. Mokomoji medžiaga.

Eil. Nr.	Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
I MODULIS: Švietimo kaitos kontekstas ir bendradarbiavimo reikšmingumas besimokančiai visuomenei			
		Skaidrės, dokumentų ir tyrimo duomenų, praktinės patirties analizė.	32 skaidrės, praktinės veiklos užduotys.
II MODULIS: Diferencijavimas, individualizavimas ir personalizavimas, organizuojant mokymą(si) bendradarbiaujant			
		Skaidrės, praktinės užduotys, skirtos bendradarbiavimo strategijų pamokoje komponentams išskirti, išanalizuoti, įsivertinti.	40 skaidrių, praktinės veiklos užduotys.
III MODULIS: Bendradarbiavimo metodai, skatinantys aktyvų mokinių mokymą(si)			
		Skaidrės, praktinių užduočių paketas bendradarbiavimo taktikoms išbandyti.	22 skaidrės, atvejų aprašai, veiklos užduotys, filmuota medžiaga https://www.youtube.com/watch?v=untVcr-f-H4 (Durstinys)

9.2. Techninės ir kitos priemonės.

Multimedija, kompiuteris. Konferencinė lenta, konferencinis popierius, markeriai, lipnūs lapeliai.

10. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas.

1. Aktyvaus mokymosi metodai. Mokytojo knyga, Vilnius, 1998.
2. Arends R.I., Mokomės mokyti, 1998, Vilnius.
3. Barkauskaitė M., Gudžinskienė V., Inovatyvių šiuolaikinių studijų technologijų kriterijai ir aprašas, Vilnius, 2007
4. Bennett, C. Rolheiser-Bennett, L. Stevahn, Mokymasis bendradarbiaujant, Vilnius, 2000

5. Carol S. Dweck „Tu gali. Atskleiskite savo galimybes“
6. Černius J., Mokytojo pagalbininkas, Kaunas, 1992
7. file:///C:/Users/HH/AppData/Local/Temp/Kompetenciju_ugdymas_mokytojo_knyga.pdf
8. [file:///C:/Users/HH/AppData/Local/Temp/IQES -GEROS MOKYKLOS ŽINGSNIAI](file:///C:/Users/HH/AppData/Local/Temp/IQES_GEROS_MOKYKLOS_ZINGSNIAI)
9. Garnelis V. “Aktyvaus mokymosi metodai”. Mokytojo knyga, 1998
10. Geoff Petty . Įrodymais pagrįstas mokymas. Praktinis vadovas, Vilnius, 2008;
11. Geoff Petty . Šiuolaikinis mokymas. Praktinis vadovas, Vilnius, 2007;
12. Geros mokyklos koncepcija. Interaktyvus:
<https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/Geros%20mokyklos%20koncepcija.pdf>
13. Helmke A. Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas: diagnostika, vertinimas, tobulinimas, Vilnius, 2012;
14. Jacikevičienė O., Rupšienė L. (1999). *Bendradarbiavimas ir kooperacija ugdant vaikus*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
15. Kompetencijų ugdymas. Metodinė knyga mokytojui (2012)
16. Masaitytė-Apuokienė R.; Ramanauskaitė A.. „Mokymasis bendradarbiaujant – sėkmingos adaptacijos profesinėje veikloje prielaida“. Prieiga per internetą: <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2009~1367170998177/J.04~2009~1367170998177.pdf>
17. Nauda mokiniams ir mokytojams. Vadovas mokytojams apie virtualią realybę mokymo(si) procese.
18. Nedzinskaitės-Mačiūnienės R. seminaro „Ugdymo diferencijavimas, individualizavimas ir personalizavimas siekiant mokinio pažangos“ medžiaga
19. Netradiciniai pamokos metodai, Mokykla, 1995, Nr.10-11
20. Petruolytė A., Kūrybiškumo ugdymas mokant, Vilnius, 2001
21. Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašas (2015).
22. Prieiga per internetą: <https://www.gimnazija.moletai.lt/images/projektai/E-book-LT.pdf>
23. Prieiga per internetą: <http://www.lyderiulaikas.smm.lt/lt/biblioteka/leidiniai/knygos/ac-biblioteka/4322-c>
24. Prieiga per internetą: <https://mano.skautai.lt/uploads/media/2110/mokymasis-bendradarbiaujant-skautiskoje-skiltyje-patarimai-vadovams.pdf>
25. Prieiga per internetą: <https://iqesonline.lt/mokytojams/>
26. Prieiga per internetą: http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji_dokumentai/Methodika/MMK_vertinimas.pdf
27. Prieiga per internetą: http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2014/10/Matomas-mokymas-10_09.pdf
28. Prieiga per internetą: https://www.sac.smm.lt/wp-content/uploads/2016/01/9_Metodine_veikla_mokytojo-ir-mokinio-kompete
29. Prieiga per internetą: <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/mmkvi/>
30. Prieiga per internetą: http://www.ugdome.lt/geros_mokyklos_zingsniai/
31. Šiaučiukėnienė L., Stankevičienė N., „Bendrosios didaktikos pagrindai“ K., 2002.
32. Tepperwein K., Menas mokytis nepavargstant, Vilnius, 1998
33. Teresevičienė M., Gedvilienė G., Mokymasis bendradarbiaujant, Vilnius, 1999
34. Teresevičienė M., Gedvilienė G., Mokymasis grupėse ir asmenybės kaita, Kaunas, 2003

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos (pridedamos lektorių darbo patirtį ir kompetenciją patvirtinančių dokumentų kopijos).

	(pažymėti X)
Teikėjo atstovas(-ai)	

Mokytojai	
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	
Jungtinė lektorių grupė	
Kiti (nurodyti) <i>Vaškų gimnazijos lyderių grupė</i>	X

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams (jeigu nustatyti)

Andragoginės patirties turinčios gimnazijos pedagogės.

13. Dalyviai:

13.1. Pasirengimas Programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti Programos dalyvis).

Kompetencija(-os)	Komunikacinė, kūrybinė kompetencijos
Praktinės veiklos patirtis	Gebėjimas dirbti su skaitmeninėmis technologijomis, susipažinimas su Geros mokyklos koncepcija, atnaujintomis Bendrosiomis programomis

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

(Pažymėti X)

Dalykų mokytojai (nurodyti dalyką)	
Mokytojai dirbantys pagal bendrojo ugdymo programas (nurodyti dalyką)	
Mokytojai dirbantys pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas	
Pagalbos mokiniui specialistai	
Mokytojai dirbantys pagal profesinio mokymo programas	
Mokyklų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	
Kiti <i>Vaškų gimnazijos visų dalykų mokytojai</i>	X

Programos teikėjas

ŠPT Suaugusiųjų švietimo skyriaus vedėja

[Handwritten signature]

Danutė Morkūnienė

Programos registracijos Nr. ir data

2021-03-03 Nr. 04/21

Programos akreditacijos terminas (nurodyti datą, iki kada)

2022-03-31